

LUCINDA
RILEY

Secretul Helenei

Traducere din limba engleză și note
ADINA și GABRIEL RAȚIU

București
2018

Alex

„Pandora“, Cipru

19 iulie 2016

Casa îmi apare în față în timp ce fac slalom, la volanul mașinii, printre gropile periculoase din șosea – de zece ani nu se repară și se adâncesc. Mai înaintez puțin, apoi trag pe dreapta și mă uit la Pandora, gândindu-mă că nu este prea atrăgătoare, complet diferită de fotografiile lucioase ale caselor de vacanță pe care le vezi pe website-urile agențiilor de lux. Cel puțin privită din spate, pare mai degrabă solidă, echilibrată și aproape austeră, exact cum mi l-am închipuit mereu pe fostul său locatar. Clădită dintr-o piatră cenușie de prin părțile locului și pătrătoasă precum construcțiile din piese Lego pe care le făceam în copilărie, casa se înalță din terenul calcaros și arid, acoperit cât vezi cu ochii de viță-de-vie înmugurită. Încerc să compar imaginea reală cu aceea din mintea mea – făcută și pusă la păstrare acum zece veri – și ajung la concluzia că memoria nu m-a înșelat.

După ce parchez mașina, ocolesc zidurile masive până în fața casei și urc pe terasa ce conferă banalei Pandora o aură realmente spectaculoasă. Traversez terasa și mă îndrept către balustrada de piatră din capătul ei, amplasată exact în locul în care terenul începe să coboare ușor: un peisaj îmbrăcat în mai multe podgorii, casa ciudată cu pereții văruiți în alb și pâlcuri de măslini. În depărtare, se zărește linia strălucitoare de peruzea care separă pământul de cer.

Observ că soarele îmi oferă un apus de excepție, strecurându-și razele galbene prin albastrul cerului și transformându-l în arămiu. Este o descoperire surprinzătoare, căci, după știința mea, dacă amesteci

Res galben cu albastru, obții verde. Mă uit în partea dreaptă, la grădina de sub terasă. Arbuștii de pe margine, pe care mama îi plantase cu atâta grijă acum zece ani, nu au fost îngrijiți, astfel că, lipsiți de afecțiune și apă, au sfârșit prin a fi înghițiți de pământul sterp și de buruienile urâte și țepoase, de un soi necunoscut.

Totuși, în mijlocul grădinii, cu un capăt al hamacului în care stătea mama încă legat de el – sforile jerpelite atârând ca niște spaghete încălcite –, se ridică măslinul. Îl poreclisem „Bătrânelul“, bazându-mă pe poveștile adulților din jurul meu. Privindu-l acum, când totul împrejur a murit și a putrezit, îmi pare mai voinic și mai maiestuos, probabil furând din vigoarea vecinilor săi vegetali, hotărât, în decursul atâtor secole, să supraviețuiască.

10 E superb, o victorie metaforică împotriva calamităților, iar fiecare milimetru al trunchiului său noduros stă mărturie pentru lupta pe care o duce.

11 Stau acum și mă întreb de ce detestă oamenii să poarte pe trup însemnele vieții, când un copac ca acesta, ori un tablou decolorat, ori un edificiu dărăpănat și părăsit este elogiât pentru vechimea lui.

12 Meditând la acestea, mă întorc spre casă și observ cu ușurare că, cel puțin din afară, Pandora pare să fi supraviețuit paraginii în care a fost lăsată în ultima vreme. Ajuns la intrarea principală, scot din buzunar cheia de fier și descui ușa. În timp ce cutreier camerele întunecoase, ferite de lumina zilei de obloanele trase, realizez că nu mă încercă nici o emoție, ceea ce e, probabil, mai bine. Nu îndrăznesc să-mi dau frâu liber sentimentelor, pentru că locul acesta, poate mai mult decât oricare altul, păstrează spiritul ei...

O jumătate de oră mai târziu, am deschis obloanele de la parter și am tras cearșafurile de pe mobilele din salon. Stau în ploaia de vălătuci de praf care sclipesc în lumina amurgului și îmi amintesc cât de vechi mi s-au părut toate lucrurile de aici prima oară când le-am văzut. Și mă întreb, uitându-mă la scaunele deformate și la canapeaua deșirată, dacă, de la un punct încolo, asemenea măslinului, bătrânețea încremenește într-un anumit stadiu, precum părinții cu părul încărunțit în ochii unui copil.

13 Firește, singurul lucru din încăpere care s-a schimbat cu desăvârșire sunt eu. Noi, oamenii, suferim majoritatea metamorfozelor fizice și

psihice încă din primii ani de viață pe această planetă – într-o clipă, trecem de la pruncie la maturitate. După aceea, la exterior cel puțin, rămânem aproape neschimbați, și doar ne transformăm într-o versiune mai scofălcită și mai sluțită a aceleiași ființe, pe măsură ce ereditatea și gravitația își pun amprenta asupra noastră.

Cât despre latura emoțională și intelectuală a lucrurilor... ei bine, trebuie să cred că suntem cumva răsplătiți pentru declinul lent al învelișului nostru exterior. Iar reîntoarcerea la Pandora îmi demonstrează clar că aceste recompense există. Ies în hol, chicotind la amintirea celui „Alex” de altădată. Mă trec fiorii când mă gândesc la ființa aceea – un băiat de treisprezece ani, egoist și îngrozitor de neastâmpărat.

Deschid ușa „Debaralei” – numele de alint pe care i-l dădusem camerei în care am stat în acea nesfârșită vară toridă de acum zece ani. Imediat ce întind mâna spre întrerupător, îmi dau seama că nu i-am subestimat câtuși de puțin dimensiunile miniaturale; dimpotrivă, spațiul pare să se fi micșorat între timp. Intru, ditamai omul de un metru și optzeci și șase de centimetri, și nu pot să nu mă întreb: dacă ar fi să închid ușa și să mă întind pe pat, oare ar trebui să scot picioarele pe fereastra minusculă, ca Alice în Țara Minunilor?

Mă uit la rafturile aliniate pe pereții cămăruței sufocante și constat că volumele pe care m-am chinuit să le aranjez în ordine alfabetică au rămas la locul lor. Iau instinctiv unul – *Recompense și zâne* de Rudyard Kipling – și îl răsfoiesc în căutarea celebrului poem publicat în ea. Recitind versurile poemului *Dacă* – sfaturile date de un tată fiului său –, mă podidesc lacrimile la amintirea adolescentului care eram pe atunci: atât de disperat să își găsească un tată. Pentru ca, apoi, găsindu-l, să realizez că aveam deja unul.

Îl pun pe Rudyard la loc și dau cu ochii de cărticica cartonată de lângă el. Recunosc jurnalul pe care mi l-a dat mama de Crăciun, cu câteva luni înainte de prima vizită la Pandora. Zi de zi, timp de câteva luni, am scris în el cu asiduitate și, cunoscându-mă, cu o prețiozitate exagerată. Asemenea oricărui adolescent, credeam că ideile și sentimentele mele sunt unice și revoluționare; gânduri neimaginabile de mintea altcuiva.

Scutur din cap melancolic și oftez ca un bătrân la amintirea propriei naivități copilărești. Am abandonat jurnalul când m-am întors

în Anglia, după vara nesfârșită petrecută la Pandora. Dar, iată-l, zece ani mai târziu, stând din nou în palmele mult mai mari acum ale mâinilor mele. O mărturie a ultimelor luni de copilărie, înainte ca viața să mă împingă cu forța spre maturitate.

Iau jurnalul cu mine, când ies din cameră, și urc la etaj. În timp ce străbat coridorul întunecos și sufocant, nehotărât în ce dormitor să mă instalez, trag aer în piept și mă îndrept spre camera *ei*. Îmi iau inima-n dinți și deschid ușa. Poate că e doar o nălucire – nu m-ar mira după zece ani de absență –, dar sunt sigur că simt mirosul parfumului cu care se dădea pe vremuri...

Închid ușa repede și cobor la parter, căci nu mă simt încă în stare să dau piept cu toate amintirile din Cutia Pandorei, care amenință să tășnească din aceste camere. S-a înnoptat și totul e cufundat în beznă. Mă uit la ceas, adaug două ore, diferența de fus orar, și constat că e aproape nouă seara, iar stomacul îmi chiorăie de foame.

Scot bagajele din mașină, așez în cămară proviziile pe care le-am cumpărat de la prăvălia din sat, după care ies pe terasă cu puțină pâine, niște brânză feta și o sticlă de bere foarte caldă. Stau în liniștea nopții, tulburată doar de țârâitul izolat al vreunui greier somnoros, și îmi beau berea, întrebându-mă dacă a fost o idee bună să vin cu două zile înaintea celorlalți. În definitiv, contemplarea stearpă e specialitatea mea – cineva chiar mi-a oferit de curând șansa de a face o profesie din asta. Mă pufnește râsul numai când mă gândesc.

Ca să-mi abat gândul de la asta, deschid jurnalul și citesc cuvintele de pe prima pagină.

Crăciun fericit, dragul meu Alex! Încearcă să scrii cât mai des. Va fi distractiv să îl citești când vei fi mai mare.

Cu drag, M xxx

– Să sperăm că ai dreptate, mamă.

Zâmbesc nostalgic și răsfoiesc paginile ticsite de cuvinte pompoase, până când ajung la începutul lui iulie. Mă apuc de citit, la lumina becului orb care atârna de pergolă, deasupra mea.

Iulie 2006

Sosirea

Am o inimă perfect rotundă, am o inimă care se deschide cu ușurință
pentru orice suflet care mi se apropie și mă caută. Am o inimă care
nu se lasă niciodată deșertă.

De când eram în vârstă de copil, am dorit să devin scriitoare. Când
eram mică, mă jucam cu cărțile și mă gândeam la poveștile care
eram în ele. Îmi plăcea să scriu și să citesc. Când am crescut, am
descoperit că scrierea este o artă și că trebuie să ai răbdare și să
te concentrezi pe ceea ce scrii.

Am scris multe cărți și am primit multe recenzii. Unele au fost
bune, altele au fost critice. Dar eu nu mă lasă deșertă. Când
am scris, am simțit că scriu pentru mine și pentru cei care
vor citi. Am scris pentru că scrierea este o parte din mine și
pentru că scrierea este o modalitate de a exprima ceea ce simt și
ce gândesc.

Mă simt în glorie când le scriu cărțile. În fiecare zi, când
scriu, simt că sunt în contact cu ceva mai mare decât eu. Scriu
pentru că scrierea este o modalitate de a comunica și de a
conecta oamenii. Scriu pentru că scrierea este o modalitate de a
exprima ceea ce simt și ce gândesc.

Am scris multe cărți și am primit multe recenzii. Unele au fost
bune, altele au fost critice. Dar eu nu mă lasă deșertă. Când
am scris, am simțit că scriu pentru mine și pentru cei care
vor citi. Am scris pentru că scrierea este o parte din mine și
pentru că scrierea este o modalitate de a exprima ceea ce simt și
ce gândesc.

Jurnalul lui Alex

10 iulie 2006

Am o față perfect rotundă. Sunt sigur că poți s-o desenezi cu compasul, căci rareori s-ar întâmpla ca linia cercului și fața mea să nu se îmbine perfect. O detest.

De asemenea, în interiorul cercului, am doi obraji rotofei ca merele. Când eram mai mic, adulții mă apucau de ei, îmi prindeau carnea între degete și mă ciupeau. Uitau că obrajii mei nu sunt mere. Merele sunt obiecte inanimate. Sunt tari și nu simt durere. Dacă se lovesc, e doar o rană de suprafață.

Totuși, am ochi frumoși. Își schimbă culoarea. Mama spune că, atunci când simt o emoție lăuntrică și mă înflăcărez, devin verzi-aprins. Când sunt stresat, au culoarea Mării Nordului. Sincer să fiu, mie mi se par gri de cele mai multe ori, dar sunt mari și migdalați, iar sprâncelele, mai închise la culoare decât părul – care e de un blond feciorelnic și foarte lins –, îi încadrează perfect.

Mă uit în oglindă chiar în acest moment. Îmi dau lacrimile, fiindcă, atunci când nu îmi văd chipul, îmi pot imagina că sunt orice doresc. E o lumină supărătoare în cabina de toaletă, îmi strălucește deasupra capului ca un nimb. Oglinzile din avion sunt cele mai proaste: arăți ca o mumie de două mii de ani, abia dezgropată.

Văd un colăcel de carne cum se ridică sub tricou, deasupra pantalonilor scurți. O apuc și o modelez într-o copie acceptabilă a Deșertului

Gobi. Creez dune, cu mici spații între ele, din care pot răsări palmierii răzleți dimprejurul unei oaze.

Apoi mă spăl bine pe mâini.

Îmi plac mâinile mele, deoarece încă refuză să migreze spre Pufșoenia, locul în care și-au stabilit deocamdată reședința celelalte părți ale corpului meu. Mama zice că sunt ca un cățeluș dolofan și că butonul hormonal „dezvoltare pe orizontală” a funcționat de la prima apăsare. Din păcate, butonul „dezvoltare pe verticală” s-a stricat. Și nu pare să se fi reparat între timp.

Plus de asta, câți cățeluși grăsuți am văzut la viața mea? Majoritatea sunt supli, fiindcă nu-și găsesc astâmpărul și se agită întruna.

Poate că mi-ar prinde bine și mie puțină agitație.

Partea bună este că zborul cu avionul îți dă o senzație de imponderabilitate, chiar dacă ești gras. Sunt mulți pasageri mult mai grași decât mine; am verificat. Dacă eu sunt Gobi, vecinul meu de scaun e suficient de mare cât să formeze Sahara de unul singur. Antebrațul lui a pus monopol pe cotieră, revărsându-și pielea, mușchii și șuncile peste mine ca un virus mutant. Mă scoate din sărite chestia asta. Eu îmi țin carnea pe lângă mine, în spațiul alocat, chiar dacă mi se pun crampe din cauza asta.

Dintr-un motiv sau altul, ori de câte ori călătoresc cu avionul, mă gândesc la moarte. Sincer să fiu, mă gândesc la moarte cam oriunde m-aș afla. Probabil că moartea se aseamănă cu imponderabilitatea pe care o simți aici, în tubul ăsta metalic. Ultima oară când am zburat, surioara mea m-a întrebat dacă a murit, fiindcă cineva i-a spus că bunicul e undeva sus, pe un nor. Când am trecut prin dreptul unuia, și-a imaginat că se întâlnește cu bunicul.

De ce-or născoci adulții asemenea povești caraghioase? Nu fac decât să complice situația. Eu, unul, nu le-am dat niciodată crezare.

Mama s-a lăsat păgubașă de ani buni și nu mai încearcă să mă păcălească.

Mă iubește mult, chiar dacă, în ultimele luni, m-am rotunjit ca un balon. Mi-a promis că, într-o zi, va trebui să mă aplec ca să îmi văd fața în oglinzile stropite de apă cum e asta din avion. După câte se pare, provin dintr-un neam de bărbați înalți. Nu că asta m-ar consola

vreun pic. Am citit că, uneori, genele sar peste generații și, la ce noroc am eu, nu e exclus să fiu primul pitic grăsan dintr-un șir secular de bărbați Beaumont.

Pe lângă asta, mama uită de cealaltă jumătate a moștenirii genetice care a contribuit la procrearea mea...

E o discuție pe care țin morțiș să o am în această vacanță. Nu mă interesează de câte ori va încerca să se fofileze și să schimbe subiectul. M-am săturat să nu știu nimic despre tata.

Trebuie să aflu adevărul.

Toată lumea spune că semăn cu ea. În fond, ce altceva să spună și ei? N-au cum să mă compare cu un spermatozoid anonim.

Realitatea este că, probabil, faptul că nu îmi cunosc tatăl îmi amplifică grandomania de care sufăr deja. O atitudine foarte nesănătoasă, mai ales la un copil ca mine, dacă se poate spune că mai sunt copil. Sau că am fost vreodată, lucru de care mă îndoiesc.

Actualmente, când mă zgâlțâi din toate încheieturile pe deasupra Europei Centrale, tata ar putea fi oricine îmi doresc; oricine îmi convine în vreun moment sau altul. De exemplu: să presupunem că ne prăbușim, iar pilotul are o singură parașută disponibilă. I-aș putea spune că sunt fiul lui și s-ar simți obligat să mă salveze, n-am dreptate?

Pe de altă parte, poate că e mai bine să nu știu. Poate că genele mele provin de undeva, din Orient, ceea ce m-ar sili să învăț mandarina ca să comunic cu tata. Mandarină e o limbă super grea.

Uneori, îmi doresc ca mama să semene mai mult cu celelalte mame. A nu se înțelege că e vreo Kate Moss sau vreo mare frumusețe, pentru că e destul de în vârstă. Dar e de-a dreptul jenant că toți colegii mei, și profesorii, și oricare bărbat ne intră în casă se uită la ea într-un fel *anume*. Toată lumea o place, fiindcă e simpatică și amuzantă și poate găti și dansa în același timp. Dar, din când în când, sunt gelos că nu e mai mult a mea și că trebuie s-o împart cu alții.

Fiindcă eu o iubesc cel mai mult.

Era necăsătorită când m-a născut pe mine. Acum un secol, aș fi venit pe lume în vreun adăpost pentru săraci și, cel mai probabil, am fi murit amândoi de tuberculoză după câteva luni. Am fi fost

Respect pentru oamenii și cărți

înmormântați în cimitirul sărmanilor, iar osemintele noastre ar fi zăcut împreună pe veci.

Mă întreb deseori dacă îi e rușine cu mine, această amintire vie a imoralității ei. Oare de asta mă trimite la internat?

Rostesc cu voce tare cuvântul „imoralitate“ în oglindă. Îmi plac cuvintele. Le colecționez, la fel cum colegii mei colecționează cartonașe cu jucători de fotbal sau cu fete, în funcție de gradul de maturitate al fiecăruia. Îmi place să le etalez, să le strecor în propoziții pentru a mă face cât mai bine înțeles. Poate că, într-o bună zi, o să-mi placă să mă joc cu ele la modul profesional. Să fim sinceri, ținând cont de aspectul meu fizic actual, n-am șanse să joc vreodată la Manchester United.

Bate cineva la ușă. Ca de obicei, m-am pierdut în gânduri. Mă uit la ceas și realizez că stau în toaletă de peste douăzeci de minute. Va trebui să dau ochii cu o grămadă de pasageri furioși că fac pe ei.

Mă mai uit încă o dată în oglindă – o ultimă privire la Domnul Balon. Apoi întorc capul și ies țațoș, de parcă aș fi Brad Pitt.

Capitolul 1

- Ne-am rătăcit. O să opresc puțin pe marginea drumului.
- Doamne ferește, mamă! E întineric beznă și suntem pe marginea prăpastiei. N-ai unde să oprești.
- Nu te mai speria, dragule. Găsesc eu un loc sigur.
- Poftim? Sigur? Dacă știam ce mă așteaptă, îmi luam crampoanele și pioletul.
- E un refugiu nițel mai sus.

Helena trase de volanul mașinii închiriate, luă strâns virajul, cu stângăcie, și opri. Se uită la fiul ei, care își acoperise ochii cu palmele, și îi puse o mână pe genunchi.

- Gata, poți să te uiți. După aceea, aruncă o privire pe fereastră, spre valea abruptă de dedesubt, și zări luminițele de pe coastă licărind în vale. Ce frumos e! murmură ea.

- Nu, mamă, nu e deloc „frumos“. „Frumos“ e când o să scăpăm din pustietatea unei țări străine și n-o să mai fim la un pas de a ne găsi sfârșitul pe fundul unei râpe. Oamenii ăștia n-au auzit de parapetii?

Helena nu îi dădu atenție și bâjbâi pe deasupra capului, după întrerupătorul plafonierei.

- Dă-mi harta, dragule.

Alex i-o întinse, și Helena se apucă să o studieze.

- O ții invers, mamă, îi atrase băiatul atenția.

- Bine, bine, zise Helena și răsuci harta. Immy încă doarme?